

«СВІТ ВРЯТУЄ КРАСА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ», –

гість редакції, д.ю.н., професор, завідувач кафедри Інституту міжнародних відносин КНУ, член-кореспондент АПРН **Анатолій ДОВГЕРТ**

Анатолій Степанович Довгерт – один з найвідоміших українських правознавців. Має значний практичний досвід у сферах міжнародного приватного та цивільного права. Цивільний кодекс, проект якого є одним із доробків пана Анатолія, – закріпив його статус як авторитетного правознавця.

Сьогодні пан Довгерт – гість нашої редакції

Традиція і втрати

■ **Пане Анатолію! Цьоріч відзначаємо 10 років із дня запровадження Дня юриста. Яке значення цього дня, чи могли б ми жити без нього?**

– Безумовно, могли б. Позаяк особливого значення цей день в існуючому форматі для суспільства не має. Бо юристи перестали звертатися до Бога і відчувати відповідальність перед Ним і людьми за свою діяльність.

■ **Як «Відкриття Року Права» в Україні перетворилося на День юриста?**

– Заради істини та справедливості слід нагадати всім колегам, що ідея запровадження в Україні професійного свята як єдиного свята для всіх юристів (на відміну від окремо існуючих так званих «дня адвоката», «дня судді», «дня прокурора», «дня нотаріуса» тощо) належить Сергію Головатому. Йому належить також й ініціатива запровадження в українське суспільство і нашу правничу культуру нової традиції – щорічно відзначати професійне свято українських юристів як «Відкриття Року Права». Із реалізацією цієї ідеї власне пов'язані визначення дати святкування саме такого професійного свята юристів.

■ **Хто тоді підтримав цю ідею?**

– Яку практичному втіленню цієї ідеї, так і у визначенні дати проведення цього свята визначну роль зіграла підтримка одного з найавторитетніших українських юристів, згодом першого голови Конституційного Суду України, професора Леоніда Петровича Юзькова, якому наступного року виповнилося 670 років. Варто також пам'ятати, що таку ініціативу тоді, у 1994 р., підтримали практично всі лідери української юридичної спільноти.

■ **Що запам'яталося з перших «Відкриттів Року Права»?**

– Їх було лише три (1994, 1995, 1996). Безумовно, запам'яталися служби Божі в соборі Святої Софії, в церкві Благовіщення (в Золотих воротах) за участю Президента, Прем'єр-міністра, представників духовенства різних конфесій. Враження у всіх присутніх було величезним. Ці дійства транслювалися по радіо і телебаченню на всю країну.

■ **Як ви особисто відзначаєте День юриста?**

– Молюся.

■ **На вашу думку, що є найбільшим здобутком і втратою української юридичної професії з часів здобуття Незалежності?**

– Здобуток – усвідомлення суспільством необхідності та важливості юридичної професії. Втрати – авторитет судів.

■ **Яке запитання слід собі поставити, приймаючи рішення стати юристом?**

– Запитання одне: чи є в тебе ресурс для служіння Правді та Справедливості? Безумовно, на таке складне запитання може відповісти вже зріла людина.

■ **Чим вимірюється успіх вченого-юриста?**

– Науковими ідеями, що наближають зустріч земної Правди з Правдою Божою.

Світ врятує ...

■ **Як і чому ви стали юристом?**

– Мій світогляд формувалася у часи шестидесятників, коли «лірики» сперечалися з «фізиками». Я був на боці ліриків і бачив себе в гуманітарній сфері. Спочатку я хотів стати істориком. Закінчив навіть два курси істфаку університету. Але соціалістична історіографія мене не захопила. І я поступив на перший курс відділення міжнародного права Київського університету. В ті часи більше хотілося бути просто міжнародником.

■ **Хто і що найбільше вплинули на ваше формування як юриста?**

– На моє формування як юриста вплинули професори факультету міжнародних відносин, зокрема, проф. І.І. Лукашук, проф. Г.К. та Ю.Г. Матвееви.

■ **Яке значення сім'ї для успіху юриста? Якщо ваша дружина юрист, то чи є це «плюсом»? Ваш рецепт балансу між професійним і особистим життям (сім'я – робота)?**

– Особливого рецепту для юриста тут не існує. Проте, якщо подружжя юристи, як у моєму випадку, то це – великий «плюс».

■ **У вас чимало праць, публікацій. Яку вважаєте головною і чому?**

– У мене більше 200 праць, але головна праця, мабуть, попереду.

■ **Якщо б вам дозволили зараз дещо змінити в ЦК України, які три зміни ви б зробили?**

– Перша – повернув би до корпусу кодифікації безпідставно вилучені свого часу дві Книги: Міжнародне приватне право та Сімейне право.

Друга зміна полягає в уточненні кола суб'єктів цивільних правовідносин, зокрема, пропонує розглядати державу та територіальні громади юридичними особами публічного права.

Третя зміна стосується форм юридичної особи. Правова реальність пропонує нам тільки дві форми – товариство та установу, а не безліч, як

ПЕРСОНА

П.І.Б.	ДОВГЕРТ Анатолій Степанович
Вік	58 років (27.09.1949)
Навч. заклад Юридична фірма	Інститут міжнародних відносин (ІМВ) КНУ ім. Т. Г. Шевченка «Юрзовнішсервіс»
Посади	Завідувач кафедри міжнародного приватного та митного права ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка
Інші посади, діяльність	Член, експерт – Національна комісія із зміцнення демократії та утвердження верховенства права при Президенті України (з 2005) – рядові та парламентські робочі групи та комісії з розробки ЦК України (1993-2003) – палата з розгляду інвестиційних спорів при Президенті України (1996-2000) – експерт від України з розробки модельних законів для країн СНД – науковий Радя ряду міністерств та судів – спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій – редколегії низки вітчизняних та іноземних журналів
Попередні посади, досвід	– 1995-дотепер – завідувач кафедри міжнародного приватного права ІМВ – 1988-1995 – доцент кафедри порівняльного правознавства, міжнародного приватного права ІМВ – 1983-1988 – доцент кафедри цивільного права юридичного факультету КНУ – 1977-1983 – викладач, ст. викладач права Інституту підвищення кваліфікації керівних працівників та спеціалістів Мінхарчпрому УРСР
Напрямки діяльності	Цивільне право, міжнародне приватне право
Освіта, кваліфікація	Член-кореспондент Академії правових наук України (з 2000), професор (з 1998), доцент (з 1985); д. ю. н. (1994, тема: «Правове регулювання міжнародних трудових відносин»), к. ю. н. (1982, тема: «Міжнародне авторське право та країни, що розвиваються», адвокат (з 1992); «юрист-міжнародник» (1977, КНУ ім. Т.Г. Шевченка, ф-т міжн. права та міжн. відносин)
Відзнаки	Відмінник освіти (2004) Заслужений юрист України (з 1999)
Знання іноз. мов	Англійська
Авторитет в галузі права	Професор І. І. Лукашук, професори Г. К. та Ю. Г. Матвееви
Найбільші проф. досягнення	Сприяння відродженню приватного права та правничої професії в Україні
Професійна мрія	Зустріч земної Правди з Правдою Божою

записано в ЦК, з метою виправдати існування форм адміністративно-командної економіки (різного роду «підприємства» на праві господарського відання та оперативного управління).

Всі ці зміни будуть ефективними за умови скасування Господарського кодексу.

■ **Яким є ваше життєве кредо?**

– «Світ врятує краса та відповідальність».

■ **Як це кредо може бути застосовано в нинішній ситуації в країні?**

– Краса – це пропорційність, гармонія. Вона духовно і фізично впливає на людину та наближає її до Правди та Людинолюбства.

Тому в нинішній ситуації потрібно більше Краси та Відповідальності перед Природою.

■ **Яку книгу ви читаете зараз і чому?**
– Читаю книжки з історії України та Києва. Раніше таких книжок не було.

■ **Яку професію, поряд (чи попри) з юридичною, ви залюбки б опанували?**

– Мистецтвознавця, історика. Крім книг з історії, читаю літературу з живопису, фарфору та народного мистецтва. Маю непогану бібліотеку з цих питань та колекції живопису та фарфорової скульптури. Вважаю, що право, мистецтво, історія – це єдина наука пізнання Правди і Космосу.

Спілкувався **СЛАВІК БІГУН**
«Юридична газета»

«...якщо подружжя юристи, як у моєму випадку, то це – великий «плюс»

«Запитання одне: чи є в тебе ресурс для служіння Правді та Справедливості?»

«Вважаю, що право, мистецтво, історія – це єдина наука пізнання Правди і Космосу»